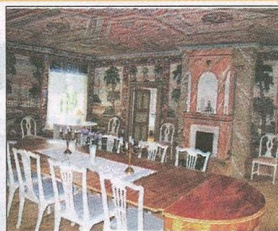

På väggar och i tak i Herman Norrmannrummet sitter målningar av den kända Tranåsikonstnären med samma namn.

Tre generationer samlade på mangårdsbyggnadens trappa på Liljeholmen.

Stora salen i mangårdsbyggnaden på Liljeholmen. Målningarna är från början av 1700-talet.

I taket i stora salen finns Maria Gyllenstahls spegelmonogram.

Det händer

Evenemangstips
i Boxholms kommun

Måndagskvällar i Boxholmsparken

Fordonsträffar för gammalt och nytt eller speciellt, med inslag av loppis, underhållning m m. Fri entré.
Tid: T o m 11-08-30, kl 18-21.

Plats: Folkets park.

En liten skogsgård under historien

Vi får följa med Gustav Hörning på en natur- och kulturguidning vid hans släktgård Helgebo. Medtag fika!
Tid: 11-07-26, kl 14.
Plats: Helgebo, samling vid p-platsen vid missionskyrkan.

Författarbesök i Malexander

Fysikprofessorn och författaren Bodil Jönsson kom ut med boken "Tio tankar om tid" för tio år sedan. Hon har därefter skrivit flera böcker inom samma ämne. Det är på detta tema Bodil kommer att prata i Malexander. Förför på biljetter på Boxholms bibliotek och Restaurang Hönsa-Lotta från den 20 juni.
Tid: 11-07-27, kl 19.
Plats: HönsaLottas restaurang, Malexander.

Natur och kultur på Boxholm II

Under två timmar färdas vi på den vedeldade ångbåten Boxholm II. Vi kastar loss från Malexander och åker sedan österut. Upplev Sommen mest orörda natur från vatten! Under färden får du höra om djur och natur, myter och berättelser och om båtens anrika historia. Förför biljetter på Tranås turistbyrå, tel 0140-687 90.
Tid: 11-07-28, kl 15-17.
Plats: Malexander ångbåtsbrygga.

Jazzkväll med Claes Jansson

Claes Jansson – sång, Kjell Ohman – piano, Joakim Ekberg – trummor och Hans Backenroth – bas
Pris: 80 kr.
Tid: 11-07-29, kl 19.
Plats: Malexanders kyrka.

Klassisk afton

Klassisk musikafton med Ingemar, Linn, Ida och Nora Hjertén.
Fri entré.
Tid: 11-07-30, kl 18.
Plats: Malexanders kyrka.

Dragspelskväll

Hyresgästföreningen hälsar alla hjärtligt välkomna till dragspelskväll i Folkets park.
Tid: 11-08-01, kl 18-21.
Plats: Folkets park.

Sommaveckan

Följ den spännande Sommarrodden med trevliga bygdegångare runt sjön. Måndag 1/8 Malexander kl 17. Onsdag 3/8 Torpöns färjeläge kl 16. Fredag 5/8 Norra Vi kl 17. Final lördag 6/8 Sommen kl 13.
Tid: 11-08-01–11-08-06.
Plats: Runt sjön Sommen.

Fantastiska takmålningar och Garbo

Spännande historia på anrika Liljeholmen

BOXHOLM (LT)

Gården har ägts av släkten Natt och Dag, den har bränts ner av Nils Dacke och hans krigare, och den har bytt namn från Ringshult till Liljeholmen. Dessutom bodde Greta Garbos anförder Erik Ahlfort på Liljeholmen. Så det är verkligen en gård som bär på en spännande historia, men det mest sevärd på Liljeholmen är nog ändå de fantastiska tak- och väggmålningarna.

Den ligger alldeles intill sjön Sommen; den gamla anrika gården Liljeholmen. Ja, det är verkligen ett enormt naturskönt läge. Länstidningen har besökt Liljeholmen för att, bland annat, få veta mer om målningarna och om släktskapet med Garbo.

Framme vid gården möts vi av paret Jan och Helena Björnum. De berättar att gården i dag ägs av familjen Nisser, och det är Helena som är född med namnet Nisser. Helenas farmors far Wilhelm Wettergren, disponent på Boxholms AB mellan åren 1875-1910. Helena berättar att hennes far, Carl Nisser, förvärfvade Liljeholmen redan 1937 (förutom huvudbyggnaden och ena flygeln), det kom att användas som sommarbostad för familjen.

Ända från 1280

Men redan 1947 skänkte Carl och hustrun Karin Liljeholmen till sina sju barn, men tre av parets barn är inte kvar i livet i dag. Mangårdsbyggnaden och en flygel användes som representation för Boxholms AB fram till 1973, men det året fick familjen möjlighet att köpa även de gamla husen på Liljeholmen. Sedan dess har mycket hänt på gården, den var i ganska dåligt skick då familjen tog över 1973 berättar Jan och Helena.

Det är många barn, barnbarn och barnbarns barn till Carl och Karin som numera tillbringar sköna sommark dagar vid Liljeholmen. Helena visar ett schema där det tydligt framgår vilka familjer som får bo var på Liljeholmen (i vilken flygelbyggnad eller mangårdsbyggnad), samt vilken vecka.

Gårdens historia sträcker sig långt tillbaka. Det äldsta do-

Jan och Helena Björnum står i hallen på mangårdsbyggnaden. De vackra målningarna möter besökaren redan där. Det var Helenas far som gärna ville tillbringa somrarna på Liljeholmen och år 1971 köpte familjen hela gården.

kumentet som hittats är från 1280 då en man med namnet Nils Sigridsson från släkten Natt och Dag fanns på Liljeholmen. Eller Ringshult som ju gården hette förr i tiden. Släkten Natt och Dag ägde många gårdar i trakten berättar Jan Björnum, men Liljeholmen var släktens huvudgård. År 1540 eldades dock hela gården upp, förmodligen av Nils Dackes krigare.

År 1651 kom Chrisman Lillie till Ringshult, och sedermera hans son Christer Lillie, och det är efter den sistnämnda som gården numera kallas för Liljeholmen. Nuvarande mangårdsbyggnad på Liljeholmen lär vara byggd under den andra halvan av 1600-talet, och givetvis är den K-märkt. K-märkt är också en av flygelbyggnaderna, liksom en ekonomibyggnad som även den är från 1600-talet.

Garbo-anknytning

Men hur har då Greta Garbo koppling till gården? Jo, år 1688 köptes gården av Gabriel Gyllenstahl, en man som för övrigt blivit rik på att erövrarna dansk krigskassa, en kassa som han fick behålla. Han och hustrun Maria Fahnehjelm fick en dotter, Maria Gyllen-

stahl. Dottern gifte sig med kommandörkapten Erik Ahlfort. Detta par fick också en dotter, Maria Katarina Ahlfort och hon förläskade sig i en dräng på gården; Jonas Andersson.

– Det var förstas en stor skandal, och vad värre var, flickan blev med barn berättar Jan Björnum.

Paret skickades då iväg till en stuga på andra sidan sjön, där de fick bo. Det gick dock bra för paret Maria och Jonas sedan, och Jonas kom att bli soldat. Greta Garbo är sonsons sonsons sondotter till Maria och Jonas.

Vi tar oss in i mangårdsbyggnaden, och man möts omedelbart av helt sagolika tak- och väggmålningar. De gjordes i början av 1700-talet. – Att de bevarats är ju helt fantastiskt, säger paret. Det är målat med limfärg, men huset har ju i princip aldrig varit uppvärmt, det kanske har varit bra för målningarna. Det är nog ganska torrt i huset också.

Vägg- och takmålningar i byggnaden var förr i tiden inte helt ovanliga, men de flesta målningar har ju försvunnit på ett eller annat sätt, förklarar Jan Björnum vidare. Vem som gjort målningarna på Liljehol-

men vet ingen, men det är ganska troligt att det var olika målare. Det var vanligt att de utbildade sig nere i Europa och kom tillbaka till Sverige och målade för mat och uppehälle.

Exakt rätt färg

Familjen har fått hjälp med att på ett varsamt sätt förbättra målningarna. En man, Robert Karlsson, som bodde i Sya har hjälpt familjen, men han är sedan många år borta. Robert var dock enormt duktig, och han hade en fantastisk förmåga att blanda till den exakta färgen.

I flera av rummen i mangårdsbyggnaden finns vackra målningar. Ett av rummen kallar familjen för Herman Norrmannrummet. Herman Norrmann var målare och han bodde större delen av sitt liv i Tranås där han också står staty. Herman tillbringade en tid på Liljeholmen och på vinden hittades konst av honom liggande. Dessa målningar sitter nu på såväl tak som väggar i det rum som kallas Herman Norrmannrummet.

Jordbruket till Liljeholmen arrenderar familjen ut, men hur är det då med skogen?

– Den sköter vi själva tillsammans med Södra skogs-

ägarna, berättar Helena.

Helena har utbildat sig på Linnéuniversitetet i Växjö, de har en utbildning för privata skogsägare, och denna utbildning har blivit väldigt populär. Helena berättar vidare att hon tog kontakt med länstyrelsen i Östergötland då hon såg att de ville satsa på eklandskap och att de gärna ser att skogsägare tar upp hagmarker för att gynna ekbeståndet. På så sätt fick de hjälp av länstyrelsen med att ta upp ett tio hektar stort område där eken förhoppningsvis kommer att trivas. Nu går det får och betar i området.

Att ta sig till Liljeholmen i sommar kan självklart varmt rekommenderas, det finns det flera anledningar till. Hela bygden är ju enormt vacker, och de gamla 1600-talsbyggnaderna, med knappt en enda rät vinkel, är självklart sevärd. Det är förstas också mangårdsbyggnadens fantastiska tak- och väggmålningar. Den som vill besöka Liljeholmen kan ta sig dit på torsdagar klockan 16.00-18.00 under sommaren då familjen Nisser guidar på den anrika gården. Sista guidningen är den 4 augusti.

Text och bild:
KLAS JOHANSSON